

[Hauge.]

mine- og Handels-Selskabet, som er det Selskab, hvormed Staten har den egentlige Kontrakt, og som har den egentlige Forpligtelse overfor Staten, idet det er det Selskab, der har Brydningsretten og for den Sags Skyld ogsaa Brydningspligten.

For øvrigt tør jeg maaske trøste Rigsdagen og Offentligheden med, at efter hvad man kan skønne, er Kryolitten ingenlunde ved at slippe op deroppe i Arsuk-Fjordens uvejsomme Omraader, og derfor kan det ærede Medlem Hr. Vanggaard og andre være noget mere rolige ved, at den nuværende højtærede Indenrigsminister har haft den Dristighed at sælge mere Kryolit, end det var strengt nødvendigt efter den hidtil gældende Kontrakt. Jeg tror, at han har gjort klogt i at binde Amerikanerne til at aftage det Kvantum, der er Tale om, 9 000 t om Aaret, i Stedet for at sige: Lad os spare paa det. Den, der sparer paa den Maade, kan godt komme til at spare saaledes, at naar han endelig staar med sin Vare og vil have den afhændet, er Tiden forpasset, der er ingen, der vil have den, den er blevet værdiløs.

**Vanggaard:** Det ærede Medlem Hr. Hauge har ikke fundet Anledning til at meddele mig, at han vilde fremdrage denne Sag eller rette dette Angreb paa mig. Jeg har derfor ikke kunnet væbne mig med noget som helst Materiale, og da der er indtegnet en hel Række Talere, skal jeg blot allerede nu tage Ordet for en kort Bemærkning. Jeg vil dog sige saa meget, at hele den Kritik over Udbyttet af vort Aktiv deroppe, som det ærede Medlem er saa forbitret over, har jo været Aarsag til, at vi nu i det hele taget faar noget større Udbytte, at vi har faaet sluttet nye Kontrakter. Derfor skulde det ærede Medlem ikke være saa forbitret over denne Kritik; den har været i høj Grad berettiget. Det er rigtigt, at den danske Stat gennem sin Styrelse, som ogsaa nu fører Tilsynet med Kryolitikontrakten, har siddet og set paa, at der er styrtet for Millioner af Kroner i Arsuk-Fjorden, men den Kritik, der er fremkommet af dette saavel som af Udbyttet af Monopolet, har jo været Aarsag til, at Staten nu faar nogle flere Penge. Det ærede Medlem sagde: Vi ønsker ikke Statsdrift. Ja, det er rart at høre, navnlig naar man tænker paa, hvilket Parti det ærede Medlem tilhører, at fra den Side ønsker man ikke Statsdrift. Det ærede Medlem sagde endvidere, at det var enfoldigt at rationere Varen. Det er jeg nu ikke saa sikker paa. Vi er ene om den naturlige

Kryolit, og det har vist sig, at den syntetiske Kryolit ikke kan konkurrere med den naturlige, slet ikke; og selv om det ærede Medlem nu vil berolige os med, at der er noget mere af den, end vi har troet, er Forraadet vel i alt Fald begrænset. Jeg tror derfor, det havde været en god Politik ikke at sælge alt for stærkt løs, men det skal jeg nu ikke komme ind paa. Jeg er ogsaa glad ved, at der ved den sidste Kontrakt med det amerikanske Firma er naaet et noget større Resultat igennem Tillægsbetalingen.

Men det ærede Medlem sagde ogsaa som Kritik af sin egen Virksomhed paa dette Omraade, at ved Lejlighed kunde han nok ønske at presse Selskaberne til at yde, hvad de kunde presses til — altsaa ved Lejlighed. At Staten har sluttet en daarlig Kontrakt, bør ikke specielt fremdrages. Deri ligger der maaske nogen Kritik. Jeg mener dog paa nærværende Tidspunkt uden at have Materiale ved Haanden at kunne sige, at de Oplysninger, Selskaberne har afgivet om deres Fortjeneste, har ikke været helt i Overensstemmelse med de faktiske Forhold.

Det ærede Medlem siger, at Staten har jo ikke Interesse af at udbasunere, hvor meget der kan tjenes paa Kryolit. Ja, hvis det er Baggrunden for de Kontrakter, som det ærede Medlem forsvarer, saa forstaar jeg det ærede Medlem bedre. Men jeg synes, at om saadanne Synspunkter har man mere Lov til at bruge Udtrykket „enfoldig“ end i den Forbindelse, hvori det ærede Medlem brugte det overfor mig.

**Dahlggaard:** Der har været afholdt et Samraad med den højtærede Indenrigsminister angaaende de af de højere Myndigheder foreskrevne Regnskabsformer for Landets Kommuner. Ved dette Samraad har jeg ikke sigtet til Spørgsmaal, der direkte staar i Forbindelse med Forebyggelsen af Uregelmæssigheder i Kommunernes Regnskaber. Det Punkt tog Ministerens Cirkulære af 28. September 1927 Sigte paa. Men det har derimod taget Sigte paa det Forhold, at den Form for Afgivelse af Regnskaber, der er foreskrevet gennem Ministeriet, utvivlsomt i høj Grad er medvirkende til, at mange Kommuner maa mangle det Overblik over Kommunens virkelige økonomiske Stilling, som er ønskelig. Jeg mener med andre Ord, at det Skema, der foreligger fra Ministeriet paa dette Omraade, er forældet. Det er jo ogsaa fra 1868.

Jeg fremdrog dette Forhold i Fjor, og nu har den højtærede Minister i Aar under Samraadet med Finansudvalget kunnet meddele, at der med Henblik paa Købstædernes